ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
ΤΗΛ 2592333 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 237689-283311 FAX:228810

24 ΜΑΡ 1998

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Παράσταση – ευτύχημα για τη Θεσσαλονίκη

Το κοινό της Θεσσαλονίκης έχει την τύχη να απολαμβάνει — και να το εκφράζει με τη μεγάλη προσέλευσή του — μια από τις καλύτερες παραστάσεις της χειμερινής περιόδου, παράσταση που θα τη ζήλευαν πολλοί αθηναίοι θίασοι. Αναφερόμαστε στην παράσταση της **«Πειραματικής Σκηνής της "Τέχνης"»**, στο θέατρο **«Αμαλία»** της **Θεσσαλονίκης**, με το έργο του Ιρλανδού δραματουργού **Μπράιαν Φρίελ «Χορεύοντας στη Λούνασα»**, από την οποία ο θεατής έχει πολλαπλό αισθητικό «κέρδος». Πρώτον, γιατί πρόκειται για ένα σημαντικότατο — ατόφιου και καθαρόαιμου ποιητικού και ταυτόχρονα κοινωνικού ρεαλισμού — έργο του σύγχρονου δραματολογίου. Δεύτερον, γιατί θα «γευτεί» ένα σκηνικό δημιούργημα, στηριγμένο σε γερές ιδεολογοαισθητικές βάσεις που «οικοδόμησε» ο **Νίκος Χουρμουζιάδης**, καθώς δικό του έργο είναι η εξαιρετικά αισθαντική και σεβαστική προς τη «φύση» του έργου μετάφραση. Μετάφραση, που αντανακλά — όπως και η σκηνοθεσία του — τη σε βάθος μελέτη του, αλλά και τη συγκριτική διερεύνησή του ως προς τις «συγγένειες» και τις αναλογίες του έργου με τις τσεχοφικές «Τρεις αδελφές» και το «Γυάλινο κόσμο» του Ουίλιαμς. Τρίτον, γιατί η σκηνική πράξη, η βασισμένη σε μιας υποδειγματικής ποιότητας «υποδομή», σε μια ολοκληρωμένη και σαφή δραματουργική και αισθητική «ανάγνωση», του προσφέρει αληθινή, πολύπλευρη καλλιτεχνική απόλαυση, «μαγεύει» και θερμαίνει την ψυχή του θεατή.

Ο Φρίελ γράφοντας το «Χορεύοντας στη Λούνασα» (1990), μοιάζει να «αποτίει φόρο τιμής» στο βασανισμένο ιρλανδικό λαό στην ταραγμένη εποχή του 1936. Σε μια εποχή που ορθώνεται το φασιστικό τέρας, με πρώτο θύμα τον ισπανικό λαό. Εποχή, συγκεντροποίησης του μεγάλου κεφαλαίου, που με την ελεγχόμενη από αυτό εκβιομηχάνιση επιβάλλει την αλλαγή των παλιών παραγωγικών σχέσεων. Εποχή που τα φτωχά λαϊκά στρώματα του ιρλανδικού λαού έχουν δυο δρόμους να διαλέξουν: Ή, να μαραζώνουν και να πένονται μένοντας στην πατρογονική γη τους. Ή, να μεταναστεύσουν προς αναζήτηση μεροκάματου στα εργοστάσια της κρατιάς, κατακτήτριας και της χώρας τους, αποικιοκρατικής Βρετανίας. Να ξεριζωθούν από τον τόπο τους, τις μακραίωνες παραδόσεις τους, να κόψουν ακόμα και τους δεσμούς αίματος και προλεταριοποιημένοι και εξαθλιωμένοι να χαθούν στην πολυάνθρωπη ερημιά μιας μεγαλούπολης, λχ του Λονδίνου. Ο Φρίελ έγραψε μια ποιητική και ταυτόχρονα ηθογραφική «ελεγεία» για τις χαμένες παραδόσεις, για τη χαμένη αθωότητα της πατρίδας και του λαού του, από μια άλλου τύπου, μια «ειρηνική» εισβολή εναντιά της, μέσα από το οικογενειακό και ατομικό δράμα πέντε γυναικών, που ζουν στο πατρικό τους στην επαρχία της Λούνασα, που πήρε το όνομά της από τον αρχαίο θεό Λου. Πέντε ανύπαντρων αδελφών, του απολυμένου από την ιεραποστολή σε εκχριστιανιζόμενη βρετανική αποικία στην Αφρική αδελφού τους και του παιδιού της μικρότερης αδελφής. Του νόθου καρπού του έρωτά της με ένα γοητευτικό, αλλά ανέμελο, συνήθως άνεργο πλασιέ στην επαρχία, ο οποίος σκέφτεται ως διέξοδό του το να πολεμήσει στην Ισπανία με τη Διεθνή Ταξιαρχία.

Το σπουδαίο με το έργο του Φρίελ είναι ότι, ενώ με μια ποιητικής διάθεσης αφηγηματική και αναπαραστατική πλοκή ηθογραφεί τον ιρλανδικό λαό σε μια παρελθούσα εποχή και σχολιάζει εμμέσως το χαμένης εθνικής ταυτότητας παρόν της, παράλληλα συνθέτει ένα οικογενειακό, αλλά και επεξεργασμένο κατά χαρακτήρα ρεαλιστικό ψυχολογικό δράμα. Δράμα, του οποίου το εύθραυστο «κλίμα», το διάχυτο σ' όλη την πλοκή, «αποδραματοποιητικό», πικρόγευστο λεπτό χιούμορ και εν μέρει οι πλασμένοι με αλήθεια χαρακτήρες θυμίζει τις «Τρεις αδελφές». Η σκηνοθεσία του **Ν. Χουρμουζιάδη** επιδίωξε και επέτυχε σε άριστο βαθμό να αναδείξει τις «συγγένειες», τις επιδράσεις του τσεχοφικού έργου στο «Χορεύοντας στη Λούνασα». Και το επέτυχε καθοδηγώντας την εξαίρετη, ρεαλιστικής αισθητικής σκηνογραφική και ενδυματολογική δουλειά της **Ιωάννας Μανωλεδάκη**, τους ατμοσφαιρικούς φωτισμούς του **Στράτου Κουτράκη**, τη χορογραφία του **Ντάνη Λαδόπουλου** — χορογραφία που ουσιαστικά ψυχογραφεί τα αισθήματα και το χαρακτήρα των πέντε γυναικών. Χορογραφία, που μέσα από μια στιγμή ψυχικής ευφορίας προοιωνίζεται το επερχόμενο δράμα. Και μόνο για τον παλμό, το πάθος, τον κρυμμένο πόνο που αναδύει η σκηνή του χορού των αδελφών — ένα επίτευγμα σκηνοθέτη, χορογράφου, ηθοποιών — αξίζει να δει κανείς αυτήν την έξοχη, γεμάτη ευαισθησία, αλήθεια και θέρμη παράσταση.

Μια παράσταση, στην οποία δυσκολεύεται κανείς να επιλέξει ποια είναι η καλύτερη ερμηνεία. Και αυτό, είναι ένα ακόμη επίτευγμα της σκηνοθεσίας. Τόσο είναι το «δέσιμο», το ερμηνευτικό «πάρε – δώσε» — κύρια των πέντε γυναικών ηθοποιών — τόση η γνησιότητα της συναισθηματικής τους «λειτουργίας», τόση η «μουσική» αρμονία, γεμάτη ουσία απλότητα, η χαρακτηρολογική ακρίβεια και εμβέλεια του λόγου τους, η φυσικότητα της χειρονομίας και ανάλογη με το χαρακτήρα κίνηση του σώματος, η αλήθεια της έκφρασης του προσώπου τους. Δεν μπορεί παρά να επαινεθούν διπλά, για την εξαίρετη ατομική τους επίδοση και για την τεράστια, αψεγάδιαστη, ομόψυχη ερμηνευτική κατάθεσή τους σε μια υποδειγματικού υποκριτικού ήθους παράσταση, η γνήνη **Ελένη Δημοπούλου**, η βαθύτατα τρυφερή παρά τη «μητρική» αυστηρότητά της **Εφη Σταμούλη**, η «παρθενικής» αθωότητας παρ' ό,τι είναι η μόνη από τις αδελφές που γνώρισε τη χαρά του έρωτα **Στέλλα Μιχαηλίδου**, η ακμαστη εργάτρια, διψασμένη για ζωή **Ρούλα Μανισσάνου**, η γλυκιά, με αφέλεια μικρού παιδιού **Μένη Κυριάκογλου**. Πολύ καλές όμως είναι και οι ερμηνείες του **Γιώργου Γλάστρα**, ηθοποιού με υποκριτικά προσόντα και σκηνική χάρη, του λιτού στο ρόλο του αφηγητή **Στάθη Μαυρόπουλου** και του πάντα ευαίσθητου **Νίκου Λύτρα**.

ΘΥΜΕΛΗ